

میلعاوه

مام ز ا دعب ی ارب ی هلا ی ایلوال معار و تسد
ن اضر

«تفرعم ی اهو لج» باتک ز ا هتفرگرب
ی نیسد ن سحم دمحم دّیسد ج احلا الله تیا تر ضد
ی نار هتد
هّرسد الله سّدق

مِحْرًا نَمَحْرًا لِلَّهِ مَسْبُ
نِيْمَلَعْلَا بَرَّ لِلَّهِ دَحْلَا
نِيْرَهَاطْلَا هَلَا و دَمَحْمِيْ لَعِ اللّٰهِيْ لَصَد و
نِيْعَمَجَا مَهْدَا دَعَا لِيْ لَعِ اللّٰهُ تُنْعَط و

اِبْنِ نَاضِرٍ كِرَابِمِ هَامِ تَفَايِضِ تَوَافِتِ اهْتَفَايِضِ رِيَّاسِ

ی تفایض ؛ دوی ی هلا تفایض هام ، ناضمر هام
ن آرد ن اسنا بلق هک اهتفایض ریاس س کعب هک
اهتفایض ن آرد نوچ ؛ دوشی م ردکم اهتفایض
ن آرد ، تسا تمهت اهتفایض ن آرد ، تسا تبیغ
اهتفایض ن آرد ، تسا ادخریغ رکذ اهتفایض
عاتمتسا و تملظ و ترودک و بعد و وهلس لاجم
، تسا یویند هعتما و یرهاظ تاعتمت زا عتمت و
ی گنسرگ تفایض ، [ناضمر] تفایض نیا اما
، تسین ی ربخ ایند عاتم زا تفایض نیا رد ، تسا
تسا ی هلا تفایض نوچ

اللّٰهُ لُوسِرُ نَاكُ» هك ی هَام ! تَشَدِّكَ هَام كِي
1؛ «هَمَايَا و هِيْلَايَا لِيْ فِ هِمَايِقِ و هِمَايِصِ لِيْ فِ بُأَدِيْ
، تَخَادِنَايِمِ بَعْدَهَبَارِ دُوخِ هَامِ نِيَارِ دِ اِدْخَلِ و سِرِ
يَارِبِ ، دَادِيْمِ جِرْخِ هَبِ تَيِّدِجِ هَايِقِ رِدِ و هَايِصِ رِدِ
كَارِ دَا يَزِيْجِ كِي و دِيْمَهْفِيْمِ يَزِيْجِ كِي هَكْنِيَا
و دَرِبِدِ تَمَسِقِ رَتَشِيْبِ تَفَايِضِ نَا زَا اَتِ دَرِكِيْمِ
! دُو شِدْشِ بِيْصَنْدِ رَتَشِيْبِ

هَامَتَا زَا دَعْبِ نَا كِرْزِبِ طُسُوْتِ رِكْشِ يَادَا

1. هينابعدت اولصد زایزارف ، 829 ص ، 2 ج ، دجهتملا حابصم .

دهاشم ترايز و ناضمر كرابم هام هفرشم

ار [رطف ديع] زورما ام . تشذگ هام كينيا
هبرجتن آزا و ناحتما زاي نعيديع . ميريجي مديع
ي مديع ار زورماناگرزب . ندما نورپزار فرسد
فرشم هكربتمن كاما هبركشد ادا يارب و دنتفرگ
1. دندشي م

هكربتمن كاما هبردياب اهنا زاي سآت هبرم هام
هبر دنتسه دهشم رد هكي ناسك نا ؛ ميوشب فرشم
اضرلا ي سوم نبي لع ترضد ترايز
هبر دنتسه مق رد هكي ناسك نا ، ماسلا امهيلع
نا و امهيلع الله ماسد هموصعم ترضد ترايز
ترضد ترايز هبر دنتسه نارمط رد هكي ناسك
يارب و دنوشب فرشم ماسلا امهيلع ميظعلا دبع
ترايز ار و دره ايسر هتسا رودقم هكي سك
دنگ

اهنا زاي سآت هبركشي ادا نيا ، ل احدي ايلي لع
و تركشد ميراد ام ، اياذخي نعيديع . تسامزلام يارب
ققوم و ي دربنديند زارام هكي ميروآي م اجبار
ل بقلا سدام رگا . ي درك هام نيارد تدابع ادا هبر
ام زاي ناضمر هام نينچم هكي ، ميتفري م ايند زاي
ققوم ار ام اياذخي ! دراد ركش نيا ، دشي م توف
2. دوشب ادبي ي لوحتام يارب هام نيارد هكي درك

هوحذ و تادابع تقيقد ، نامز ماما ترضد زاركشت

زورما ، دناهدومرف ناگرزب هكي روطنامه
نامز ماما هبر قلعتم و تساي مهم راي سب زور

1. 33 ص ، درجم حور هبر دوشد عوجر .
2. 159 ص ، تفرعم ي ماه مولج .

همه زایشید زورما رد دیاب و تسا مَلاَسلا هیلع
 تَرسم و تیفاء و تحصد و یتملاس یارب زیچ
 .مینکاعد ترضدن آروهظ رد لیجعتو جاهتبا و
 اعد ترضدن آیتملاس یارب زورما دیاب اذلف
 ن آیتملاس و تحصد یارب زورما رد دیاب ،درک
 نامھ و داد بقصد روهظ رد لیجعتو ترضد
 ھب ،تسا یھلا یایلوا و ناگرزب مسر ھکی روط
 رد روضد و راگدروپ ی نامھ نیا ھنارکش
 زا ارش دوخ رکشت ناسنا دیاب یھلا تفایض
 زاربا یروطچ .دنک زاربا تیلو ماقم بحاص
 ضرف .میورب دیاب ھسّدم رباقم ترایز ھب ؟مینک
 دننام ،تسا ماما ھک تسھ ییاج رد یسکرگا دینک
 ماما ترایز ھب زورما دیاب ھتبا ،دھشم
 زا تسا رگید ییاج رد رگا .دورب مَلاَسلا هیلع
 اللھ مَلاَس ھموصعم ترضد دننام اھداز ماما
 ی رھش رد یسجد میظعلا دبع ترضد ای اھیلع
میظعلا دبع راز ن م : دومرف مَلاَسلا هیلع ماما ھک
!تسا بیجع^۱ .«علا برکب ن یسحلا راز ن مک ی رب
 و دنتسھ طخ کیرد ھمھ اھنیا دەدی م ناشدنیا
 .دنریسم کیرد ھمھ اھنیا

ترایز ھب دیاب دنتسھ نارھط رد ھکی یانھا
 دنتسھ مقرر ھکی یانھا ،دنورب میظعلا دبع ترضد
 روبق روطنیمھ و ھموصعم ترضد ترایز ھب
 .تسا دو جوم مھ مقنیمھ رد ھکی یھلا یایلوا ریاس

1: 99 ص ،ل ماعلاً باقع و ل ماعلاً باوڤ .

- اللھ ھمحر - ی و لعا مساقلا ن ب ؤم مد اننّدد : ل ا ق د م ح ا ن ب ی ل ع ا ن نّدد
 ن ب ی ل ع ن س ح ل ی ب ا ی ل ع ل خ د ن م ع ، ر ا ط ع ل ی ی ح ی ن ب د م ح م ا ن نّدد : ل ا ق
 ھ ی ل ع ی ر ک س ع ل ن س ح ل ی ب ا ی ل ع ت ل خ د : ل ا ق ی ر ل ا ل ھ ا ن م ی د ا ھ ل ا د م ح م
اما” : ل ا ق ؛ مَلاَسلا ھ ی ل ع ن ی س ح ل ا تُر رُ : تُ ل ق “؟ ت ن ک ن ی ا” : ل ا ق ف مَلاَسلا
ی ل ع ن ب ن ی س ح ل ا ر ا ز ن م ک ت ن ک ل م ک د ن ع م ی ظ ع ل ا د ب ع ر ب ق ت ر ر و د ک ن ا
» . مَلاَسلا ھ ی ل ع

دنتسه ناهفصار د هک ی دارفا دینکض رفه کنیا ای
هجوم رایسبو و ربتم ن اگداز ماما مه اجنآ روبرد
دلاو فتختر د یّ تد ، دمحمیدس ترضد ، تسه
تسه ی هلا ی ایلوا

نیا . رگید درادن نامز ماما زار کشت همه اهنیا
تکر د ابا ناسنا هک تسا نیا هتارکش و رکشت
نیا رب و ریسمنیا رب ار دوخ و دوربش دوخ
ار راک نیمه ی هلا ی ایلوا . درادب هضرع بتکم
زا دعب هک دندومرفی مذاقاً موحرم رگم . دندرکی م
- دادح ی اقا موحرم ن دید و باد ناضمر هام
همئا ترایز هب هک دوب نیا - امهیلع الله ن اوضر
رد ، دنتفری م همئا دلاوا ترایز هب ، دنتفری م
یارب همه اهنیا¹؟! ت ابصقرد ، تاهدرد ، اهرهش
هدافتسا و یرازگرکش یارب ، رگید دوب رکشت
ی ایلوا تنس نوچ و . رتشیب هضافتسا و رتشیب
تنس نیا زار دیاب مه ام اذل ، تسا تجدی هلا
² . مینک تیعبتی هلا ی ایلوا

هام زار دعب یارب ی نار هط هملاء هیصوت ناضمر کرابم

دندومرفی م - هیلع الله ن اوضر - اقا موحرم
دیاب ، تسا هدش مامت ناضمر هام هک دینکذل ایخ»
هزور اباهنتهن لاد «! دیهدب همادا ار ناضمر هام
، تسا بوخی لیخ مه ن تفرگ هزور هتبله هک ن تفرگ
هک ار ی ای گبس نیا ، دیهدب همادا ار ن اتلاد ی لو
اب طلاتخا رد ، دیهدب رارمتسا دیاه دروا تسدهب
تسد زار لاد نیا ی سکره ابا تبحد و دارفا
ار ن اتلاد نیا ی رهاظ هعتمأ رب موجه رد ، دیهدن

¹ 33 ص ، دژجم حور هب دوشد عوجر .

² 390-392 ص ، تفرعم یاه هولج .

و دینکی عسد دیناوتی مچره ،دیهدن تسد زانیا و افسد نیا و لاد نیا هک دیهدب ماجنا یراک .دنک ادیپ همدان اتدرجت نیا و طاسبنا

لأ ،تأحفن مؤرهد مأیا فی مگبرل نإ و لأ¹!
!اهذع اوضرعت لا و اهلا اوضرعتف

باجنا یربار یمایا لاسد لوط رد دنوادخ
حیجرت مایا ریاسد رب دوخی و سهبش دابع توعد و
مایا .تسا مایا نآ زا یکی ناضمر مام ،تسا هداد
فی تقو ره دیابن اسنا .میرادش پیرد م هار یرگید
درامشبت میذغار یمقوم ره و

دیعد زامن تونق یربار هک یمایعدا نیمه رد
:میدناوخی م دوب

أدیعن یملسملا هتلعج یذلا مویلا اذهق حب کألئسأ
و [أفرشد و ارخذ هلا و هیلع الله یلصد دمحمط و
نیا قحدهب مهاوخی م و تزا] «:أدیزم و [آتمارک
و [یداد رارق دیعد نیملم یربار] هک یرزور
بجوم و هریخذ هیام و رخذ [تربمایپ یربار
«!یداد رارق تامعد و تاکرب دیزم و تفارش

ام زام ادکر ره هب دنوادخ رگا هک مینادب ار نیا
هیحان زاولوا تیاند نآ ،دشاب هتشاد یتیانع
هنذ یرزوسر سکیده زانابه و دیایم ادخلوسر
هیحان زاهذو میراد ار تیاند نآ تیلباق نامدوخ
هباقأ موحرم هیصوت اذل ،دیایم ادخلوسر ریغ
ره دیهاوخی م تقو ره هک دوب نیا ناشنادرگاش
ادخلوسر یربارش باوژ دیهدب ماجنا ار یمعد
زماند ،ادخلوسر یربار دیناوخی م نآرق ؛دینک ادها
دیهدی م ماجنا فاط ،ادخلوسر یربار دیناوخی م

¹ ص ،بابلا تبلا هلاس ؛234 ص ،19 ج ،یرابط ،ریکلا مجعلا .
:هقیلعت ،25

یمایسند امشرراگزور مایا رد ار ناتراگدرو رپ هک دیشاب ماگآ و دینادب
اهنا زانوا دیهد رارق اهنا ضرعم رد ار دوخ هک دیشو کب ناه ،تسا
«دینادرگن یور

ماجنا ادخلوسر یارب امشد! ادخلوسر یارب
هب، دسری متاوما هب، دسری م مه همنأ هب، دیهدب
و طقف امشد یلو، دسری م ایلوا هب، دسری م ایحا
و لصا نوچ، دیهدب رارق رظن دم ار وا طقف
1! اتسا و اتقیق

ناضمر کرابم هام راثآ ظفدی گنوگچ

مایا ریاسرد

و ریخ هام هک ی هام! تشنگ ناضمر هام
لابند هب همه ناگرزب و افرع و ایلوا. دوب تکرب
ندیسر یارب ار نابعش و بجر هام؛ دندوب هام نیا
دناوتب ات دندارنگ هیکزت و هبقارم رد هام نیا هب
ی ایوگ مه ماسلا مهیاء همنأ تاملک. دنتک کرد
رد ماسلا هیاء داجسد ماما². اتسا هئسم نیا
لأصا - دیامرفی م هام نیا هرابرد هئیداجسد هفیحص
:- دنکی م باطخ هام هب

ناطیشلا ی آع ناعاً رصانم کیاء ماسلا؛

«سلام بر تو ای ماهی که باعث اعانه و غلبه
بر شیطان شدی (حضور ما در این ماه باعث
شد که بر شیطان غلبه کنیم).»

ی ماهه ار و «: ناسدلاً لبس ل هسد [بِحاص و]

«ی درک لی هست و تار ماسد

رد ار م طقف، ایادخ: دنیامرفی م ترصد دعب
هام نیا دننام ار مایا و روهد؛ ن کذف قوتم هام نیا
3! هدرارق

رد ار هام نیا راثآ مینک ی عسد دیاب ام اذل
دروم هام نیا رد هچنأ. میشخب رارمتسا نامدوخ
هام نیا رد. میهدب همادا، اتسا هتفرگ رارق ی هذ
نامرکف؛ میدرکی م تبحص مکی هاوخن ی هاوخن

¹ 161 و 160 ص، تفرعم ی ماه هولج

² 10-2 ص، 1 ج، لامعلاً لابقا هب دوش عوجر.

³ 198 ص، هئیداجسلا هفیحصلا.

بلاطم ز ا ، میدادی من لا و ج م کی بناجل ناسم ه بار
 ، میدیزگی م ی رود مدرم ی لاتبا دروم و هر مزور
 ن آ اهنیآ و تمهت و تبیغ ز ا ، میدروخی م م ک اذغ
 میوشد عقاو دودن کمم مآیا نیا ز ا ریگرد مکنانچ
 دودخ دوجو رد و ، میدرک ادیپتیدودحم هام نیا رد
 میتفایم ار عاهد و برقت و درجتی عون س اسحا
 میهدد همادا دیاب ار تآیصوصخ نیا

لوسر هک دنیا مرفی م ماسلا هیلع ق داصد ماما
دهاعمل اموی ل عَجَ لا لِجَرادِ قَأ : دومرف اذخ
 [«اموی» ی اجهد] ، تایاور ی ضعبرد ای¹ **«!هسفن**
 دنسپان و تشز رایسب .تسا² **«ةعمجل ک ی ف»**
 زور [ای] زور کی هتفه رد هک ی درم ن آ تسا
 ی اهراک هب ی سرباسد و ندیسر ی ارب ار هعمج
 هک دنک رکف ، دنک رکف دنیشنبد !دهدن رارقش دودخ
 هچ ، هدوب ددب شراک هچ ، هدرک هچ هتفه نیا رد
 میمصت دعب هتفه ی ارب و تسا هدوب بوخ شراک
 دریگب

¹: 76 ص ، دهزلا .

نم انم سید : لاق ماسلا هیلع الله دبعی بآ ن ع ، رمع نب مپهارب ا ن ع
 و هنی الله دارنسا [انسد] **اریخل مع ن باف مویل ک ی ف هسفن بساخی م**
« . هیلبا بات و هنی الله رفعتسا ارشد لمع ن ا و هیلع الله دم
 194 ص ، 2 ج ، ی سانشد داعم

ی م باسد دودخ سفن ز ا زور ره مکنأ رگم تسینام ز ا ی درف چیه
 و ا هک دهاوخی م دنوادخ ز ا ، دودب هدر و ا اجب ی یوکیدل مع رگا سپ ؛ دشک
 ی م رافغتسا ، دودب هدر و ا اجب ی دبل مع رگا و ؛ دهد ی تدایز هب قیفوت ار
 «دیامنی م هبوت دنوادخ ی وسه و دنک
²: 40 ص ، 1 ج ، ی فاکلا .

لوسر لاق : لاق ماسلا هیلع الله دبعی بآ ن ع ، هرکذ ن مع ، س نوید ن ع
ةعمجل ک ی ف هسفن غرفی لا لِجَرادِ قَأ : ملس و هلا و هیلع الله ی لص الله
« . هنی ن ع ل آسی و هدهاعنیف هنی رملا
 67 ص ، 2 ج ، ی رصبن اونع

هتفه ره رد ار ش سفن هک ی سک ن آ رپ اذخ تمحر ز ا ش ابرود و قأ
 اب ی تعاس ، ن آ رد هک دراذگن دازآ و غرافش نیید رما هب ی گدیسر ی ارب
 دنک رکفش دودخ تیعضو و لاوحا و سفن هرابرد و دنیشنبد بالقت غارف
 «دیامنل او سدش یوخ ی نیید ل ناسم ز ا و دراد رارق ی اهترم هچ رد هک

س فزرد هزور ل ااح مواد ت ریثأت

نیا هب ت بسن ناگرب هک ت سا ی لئاسم نیا هک ت سا رتهد نیار بانب سپ. دندادی م رکذت لئاسم روطنیا، نیا زا دعب. میهدب همادا ار هام نیا راثأ نآ میرانگب! مینک شومارف ار هزور رگید دشابند زور کی ی اهتفهل قادح؛ دشابی قاب هزور ت ل ااح ی هام نامه، هنرگا. میشخب رارمتسا ار هزور هزور، زور هسی هام نآ، دنا هتفگ هک ار زور هس همادا مایا ریاسرد ار نآرق تئارق. میهدب همادا ار رارق دوح تداء ار ندرکت بحص مک. میهدب وی صلاحی یارب ار لیخت و حیحص رکفت. میهدب ام درجت و ام سفزی راتفرگ مدع و دوحی یاهر. میهدب رارق دوحی یارب همانرب کی ناونعب.

هام رد هک ار ییاه و ل ااح نیا، هصلاح میناوتب رتشیب هچره، ت سا هدش ام بیصن کرابم رد دور و لا دیدج نامهیم نیا زا و میشخب رارمتسا، مینکی یاریذپ میناوتب و حذ نیرتهد هب، سفز و بلق¹. دشدهاوخ ت بیثت سفز رد رتشیب راثأ نیا

دنام هب ناضمر هام راثأ زا هبقارم موزا

ج د

هزور و تشذگی ناضمر هام ل ااحل کی ل ااح هک داد قیفوت ل اعتم دنوادخ هام نیا رد و میتفرگ رد هجوت نآ زا - تیلکلاب میوگی مذ ل ااح - ی رادقم ی رادرک و لامعا زا و دش هفاضا ام یارب هام نیا اطح و شزغ و میهدی م هاجنا اهمام ریاسرد هک. دز رسام زا رتمک هام نیا رد

رد هام نیا تیناروند و راگدرورپ ت محر راثأ راثأ نیا مینکی عس. ت سا رهاظ و دوهشم اهر هچ

¹ 333 - 331 ص، تفرعم یاه مولج.

هدش ل زانام رب هام نیا اُطسا و هب هک ی تا کر ب نیا و
 میرانگذت یفیک نیمه هب و دنک ادیپ رارمتسا ،تسا
 هک درانگذ ایند هب ت لاغتشا . دورب تسد زا دوز
 دوز ،میا ه دروآ تسدهب هام نیارد هک ی بلاطم نیا
 همادا ار ل اح نیا ،دوخ اب .دوشب هتفرگ ام زا
 تیعضو نیمه هب میناوتی م رتشیب هچره ؛میهدب
 میهدب همادا

مذادی مذ نم :م تفگی م اقر هب ی تقو کی نم
 رارق ل اس رد هام کی ار ناضمر هام ادخ ارچ
 هدادن رارق هام راهچ ای هام هس ارچ ؟تسا هداد
 هدادن رارق هبترم کی هام ود ره ارچ ای ؟تسا
 ؟تسا

ش تا کر ب هک دراد ی راثآ هام نیا ل احل کی ل ع
 ج هب هک ی درف دننام تسرد .تسا صخشم
 ددرگی مرب هک ی تقو روطچ ،دوشی م فرشم
 م حرم !دنیبی م توافتم ج ذ ز ال بقا بار وان اسنا
 :دندومرفی م - هیلع الله ن اوضر - اقا

ی عس ؛دنهذت تسد زا ار ناشلاد ی دوز نیا هب دنوشی م فرشم ج هب هک ی ناسک
 ن اشدوخ رد ،دنشاب هتشاد ن اشدوخ اب ،دوب اجنآ رد هک ی لاوحا و ل اح نامه دنک
 و نهذ ی ویند ل غاشم و ل غاوش دنرانگذ و دنراد هگن ن اشدوخ رد ،دنهذب رارمتسا
 .دنهذب همادا ،هذ .بزانیب او ه و ل اح ن آ زا و دنک ل و غشم ار یاهنآ رکف

ه زور اب ی ونعم ت ل اح م و ادت

ی عس .تسا روطن نیمه م ه ناضمر هام اُئسم
 دوشی م رگا .دیهدب همادا ار او ه و ل اح ن آ دینک
 ی م هک ی یاهنآ و دیریگب ه زور راب کی ی اهتفه
 ی تملاسهب هک ی یاهنآ .دنریگب رابود ی اهتفه دنناوت
 ره و دنهدب همادا دروخی مذ همط ن اش
 هب و دنریگب ه زور ار زور کی ی زور راهچ هس
 ی روط .دنشاب ناضمر هام ی او ه و ل اح ن نامه
 دندوب ی ناگزب ،هلب !دنکی مذ ررض و دوشی مذ
 ی م ل قذار دارفا زا ی ضعب .دنتفرگی م ه زور اههام
 لوسر .دنتفرگی م ه زور ل اس ل و ط م امت رد دنک

نابعث و بجر هام مّلس و هلاّ و هلاء الله یّ لصد اذخ
1. درکی م ل صو م ه ه ب ار هام ه سد نیا ، ناضمر و
رد و دنتفرگی م ه زور تر ضد ه ک دشی م اهتفه
ی م ه زور ار ی دامت ی اه زور ، فالتخم ی اه هام
2. دنتفرگ

ی تذله ه چ ؟ دوب ه چ ش تهج و دوب ه چ ی ارب نیا
ی م ادیپ رارمتسا ه لئسم نیا ه ک دشی م س اسحا
نیا ل اعتم دنوادخ ه ک تسای تاکرب اه نیا ؟ درک
نیا . دروآی م ام ی ارب اه نیمز نیا رد ار تاکرب
رد تاکرب نیا ، دوشی مذ ادیپ ن دروخ رد تاکرب
نیا ، دیآی مذ ناسنا ریگ فالتخم ی اهتسلاجم
لئسم رد و فالتخم تاطابترا رد تاکرب
ی مذ تسدهب و دوشی مذ ادیپ ناسنا ی ارب ه زور
ناسنا زور کی ی اهتفه دراد لاکشا ه چ ! دیآ
!؟ دریگب ه زور ار زور ود ی اهتفه ای دریگب ه زور
فعض [و درادن ررض] وای تملاس ی ارب رگا
ی لیخ !؟ دراد ی داریا ه چ ، دوشی مذ ادیپ وای ارب
نیا ه ک مینک ی عسد دیاب سپ ! تسای بوخ
نیا ه طساو ه ب ل اعتم دنوادخ ه ک ی یاوه و لاح
، تسای ه داد رارق ام ی ارب کرابم رهش و ه زور
3! دنامب ظوفحم و نوصم

دمحمل آ و دمحم ی لعل صد مهلا

1. 284 ص ، 1 ج ، م لاسلا مئاعد .

2. ن امه 11

3. 282 - 280 ص ، تفرعم ی اه مولج .